

แบบรายงานการจัดการความรู้
มหาวิทยาลัยรังสิต

ชื่อประเด็นความรู้ S.O.E : แก่น แก่ เก้า เทศกาลศิลปะชุมชนเมืองเก่าเทศบาลเมืองขอนแก่น

ความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์/ ประเด็นการจัดการความรู้

☐ การเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต	☐ วิจัย / นวัตกรรม
☒ ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม	☐ การบริหารจัดการที่เป็นเลิศ
☐ ภาพลักษณ์ / ชื่อเสียงขององค์กร	☐ ความเป็นนานาชาติ

ข้อมูลของผู้จัดทำโครงการ/ ผู้ให้ความรู้

ชื่อ-นามสกุล _____ อาจารย์อุกฤษฏ์ จอมยิ้ม

รหัสบุคลากร 6190138 _____ วิทยาลัย/คณะ/สถาบัน/หน่วยงาน วิทยาลัยการออกแบบ _____

1. Basic principle reported, Concept applications formulated – PLAN

หลักการและเหตุผล / ความสำคัญ / ประเด็นปัญหา *

“ความ (เมือง) ดั้งเดิมที่สามารถรวมกันได้อย่างแข็งแกร่งและเป็นเลิศ” คือนิยามที่อธิบายได้ไม่เกินเลยถึงสถานะของ “บ้านเมืองเก่า” จังหวัดขอนแก่น ชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่ครั้งเมื่อแรกเริ่มสร้างเมืองขอนแก่น ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวผ่านยุคสมัยจากชุมชนเล็กๆที่ประกอบอาชีพ กลีกรรมทำนา ทำไร่ หาปลา บริเวณริมบึงขอนแก่น เมืองเก่า หรือในอดีตที่เรียกว่า “บ้านหนองขอนแก่น ” หมู่บ้านเล็กๆที่ตั้งอยู่บริเวณริมแหล่งน้ำบึงขอนแก่น จนเติบโตเรื่อยมาเป็น “ขอนแก่น” เมืองที่เป็นเสมือนศูนย์กลางของภาคอีสานปัจจุบัน ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ “ขอนแก่น” ถือเป็นหัวเมืองใหญ่ที่กำลังเติบโตและมีศักยภาพในอนาคตเห็นได้จากปัจจัยบวกด้านการลงทุนของโครงการเมกะโปรเจกต์ต่างๆในโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง ทั้งทางบกและทางอากาศ อีกทั้งขอนแก่นยังได้ชื่อว่าเป็นมหานครแห่งการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นด้วยนโยบาย

ที่ทางภาครัฐพยายามผลักดันกระตุ้นทำให้เมืองขอนแก่นกลายเป็นเมืองที่กำลังเท่าทันสมัยและความเปลี่ยนแปลงของโลก

ทำไมต้อง “เมืองเก่า”

เพราะเป็นชุมชนเก่าแก่ที่ตั้งอยู่มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2340 มีประวัติศาสตร์และเรื่องราวชุมชนที่น่าสนใจทั้งในแง่ของวิถีชีวิตของชุมชนพื้นถิ่นดั้งเดิมผ่านกาลเวลาและเรื่องราวของผู้คนต่างถิ่นที่ผลัดเปลี่ยนแวะเวียนเข้ามาอาศัยอยู่เพื่อแสวงหาความสำเร็จในเมืองแห่งโอกาสคนทั้งสองกลุ่มต่างใช้ชีวิตร่วมกันในพื้นที่นี้คล้ายคลึงกับอาคารบ้านเรือนที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองเก่าที่มีทั้งรูปแบบของสถาปัตยกรรมทั้งรูปแบบเก่าและแบบสมัยใหม่แทรกตัวผสมผสานอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนซึ่งจะว่าไปก็นับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งเสน่ห์บรรยากาศของวิถีชีวิตชุมชนเมืองเก่าท่ามกลางความเจริญรุดหน้าพัฒนาก้าวไปของเมืองขอนแก่น เมื่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและวิถีชีวิตแบบยุคสมัยใหม่ได้แผ้วเข้ามาสู่ผู้คนในจังหวัดขอนแก่นแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิต การปรับตัวเพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาต่อยอดค้นทุนสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยใช้ปฏิบัติทางศิลปะและการสร้างสรรค์เข้ามามีบทบาทเป็นเรื่องจำเป็น ดังเช่นประเทศอารยะอื่น ๆ ใช้ในการสร้างจุดแข็งให้กับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของตนเอง

เทศกาลศิลปะ “ แก่น เก่า เก้า ” S.O.E Our City Old Town

มองเห็นความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของผู้คนในเมืองขอนแก่นในอนาคต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผลักดันให้เกิดพื้นที่ปฏิบัติการสร้างสรรค์เฉพาะทางศิลปะขึ้น (Site Specific) แนวคิดที่จะนำศิลปะร่วมสมัยให้เข้ามามีบทบาทในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับพื้นที่ชุมชน เพื่อสร้างประสบการณ์ทางศิลปะโดยเน้นกิจกรรมการเรียนรู้ต่อศิลปะวัฒนธรรมร่วมสมัยที่จะสามารถกระตุ้นหรือตื่นตัวปลุกกระแส สร้างคุณค่าให้กับผู้ที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ การทำงานศิลปะผ่านแนวคิด สังคมวัฒนธรรมในพื้นที่ชุมชนผ่านกระบวนการและปฏิบัติการศิลปะแบบมีส่วนร่วม (Participatory art) ตรงนี้ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของชุมชน โดยเป็นศูนย์กลางของบริบทในการสร้างงานศิลปะศิลปะที่ร่วมโครงการจึงจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้เรื่องราวของผู้คนในชุมชนเพื่อนำเสนอเรื่องราวออกมาในผลงานศิลปะของตนเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นเสน่ห์ของศิลปะกล่าวคือสามารถแทรกตัวเข้าไปในพื้นที่ที่ไม่คุ้นเคยได้อย่างสง่างามองอาจ และช่วยสร้างให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีรวมถึงการพัฒนาขับเคลื่อนวงการศิลปะร่วมสมัยในจังหวัดขอนแก่น อีกทั้งยังเป็นตัวช่วยจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดไอเดียซึ่งจะมีผลต่อคนในพื้นที่ในการสร้างรายได้และคุณภาพชีวิต

ความรู้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่นำมาใช้

- ศิลปะชุมชน
- Site specific Art (ศิลปะติดตั้งในพื้นที่)

- ความเป็นเมืองในกระบวนการพัฒนา

- ประวัติศาสตร์ชุมชน

ประเภทของความรู้และที่มาของความรู้

✓ ความรู้แบบชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)

☐ ความรู้จากคลังความรู้ของเว็บไซต์ระบบการจัดการความรู้ KM Rangsit University

(<http://lc.rsu.ac.th/km/Knowledgebase>)

เจ้าของความรู้/สังกัด _____

✓ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____ งานวิจัยและบทความวิชาการศิลปะ

✓ ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge)

✓ เจ้าของความรู้/สังกัด _____ คนในชุมชนเมืองเก่าเทศบาลเมืองขอนแก่น

☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____

วิธีการดำเนินการ *

1. สำรวจพื้นที่จัดกิจกรรม

ในการดำเนินงานครั้งนี้เลือกชุมชนเมืองเก่าเทศบาลเมืองขอนแก่น ที่ประกอบไปด้วยคุ้มเหนือ คุ้มกลาง และคุ้มใต้ ว่าแต่ละคุ้มมีความเหมาะสมในการจัดงานอย่างไร โดยเฉพาะพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดแสดงงานศิลปะแบบชุมชนมีส่วนร่วม

2. ประชุมร่วมกันกับชุมชนในพื้นที่ที่จัดกิจกรรมประสานงานสร้างเข้าใจกับชุมชน

ทีมงานได้ลงพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิด ว่าในวันนี้พื้นที่ชุมชนมีประเด็นอะไรที่อยากจะนำเสนอออกไปสู่สาธารณะ และศิลปะจะช่วยไปเสริมประเด็นที่ชุมชนต้องการได้อย่างไร

3. ลงพื้นที่สำรวจสอบถามชุมชนในพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

จากการลงพื้นที่ชุมชนทำให้ทีมงานพบว่า สิ่งที่ชุมชนนั้นต้องการคือ การถูกพูดถึงในด้านความสำคัญทางประวัติศาสตร์การก่อตั้งชุมชน วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนภายใต้การพัฒนาเมืองขอนแก่น

4. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์

ทางทีมงานเราได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์แล้วพบว่า ชุมชนแห่งนี้มีความเชื่อมโยงกับการเกิดขึ้นของเมืองขอนแก่น เช่น ประวัตีก่อตั้งเมืองขอนแก่น สถานที่สำคัญที่เติบโตคู่การพัฒนาเมือง ซึ่งการค้นพบตรงนี้จะป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำงานศิลปะในพื้นที่ชุมชน

5. เตรียมพื้นที่แสดงงาน

หลังจากที่ลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ชุมชนทางทีมงาน ได้เลือกพื้นที่ในชุมชนเพื่อจัดแสดงงานศิลปะทั้งหมด 5 พื้นที่คือ

5.1 หอฟักกิ้งสน เป็นพื้นที่ฟักเก่าแก่ในอดีตมีผู้คนเข้ามาเช่าฟักอาศัยทำมาค้าขาย ในปัจจุบันเป็นพื้นที่ว่าง

5.2 บ้านแม่ใหญ่เคื่อน ตั้งอยู่ชุมชนคุ้มกลาง

5.3 Act Art

5.4 Kultx art space ทางทีมงานได้ปรับห้องกระจกที่เคยเป็นร้านขายเสื้อผ้าใจกลางชุมชนเป็นพื้นที่จัดแสดงงานศิลปะ

5.5 หอศิลป์ใหม่อิหลี หอศิลป์ร่วมสมัยในเมืองขอนแก่นที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนเมืองเก่า นอกจากจะใช้เป็นพื้นที่จัดแสดงงาน ทางหอศิลป์ใหม่อิหลียังสนับสนุนทุนจำนวนหนึ่งในการจัดงาน

5.6 บ้านเก่าของร้านอาหารโบราณบางเวลา ใช้เป็นพื้นที่พิพิธภัณฑสถาน

6. ศิลปินลงพื้นที่สำรวจและประชุมเก็บข้อมูลพร้อม Workshop ร่วมกับชุมชน

7. ศิลปินเริ่มปฏิบัติการทางศิลปะในพื้นที่ชุมชน และ ดัดตั้งผลงาน

8. เปิดเทศกาลศิลปะ “ แก่น เก่า เก้า ” S.O.E Our City Old Town

9. จัดกิจกรรม Art Tour ชมผลงานศิลปะและเชิญชมชุมชนตลอดระยะเวลาดำเนินการจัดกิจกรรม

10. สำรวจประเมินผลตลอดช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม

11. จบกิจกรรม

12. ปรับพื้นที่จัดกิจกรรมให้เรียบร้อยดังเดิม

2. Prototype testing in an operational environment - DO

ผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการเทศกาลศิลปะ “ แก่น เก่า เก้า ” S.O.E Our City Old Town

เชิงปริมาณ

1. จำนวนผู้เข้าชม 280 คน

2. จำนวนพื้นที่แสดงงาน 10 แห่ง

3. จำนวนศิลปินที่เข้าร่วมแสดงงาน 18 คน

4. จำนวนผลงานศิลปะ 16 แห่ง

5. จำนวนผู้เข้าชมงานทางออนไลน์ 3,739 คน

เชิงคุณภาพ

1 ประเด็นปัญหาในชุมชนถูกกล่าวถึงและเป็นที่รับรู้ในพื้นที่สาธารณะมากขึ้นผ่านกระบวนการทำงานศิลปะแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน

2 ทำให้กระบวนการทำงานศิลปะร่วมสมัยมีทางเลือกมากยิ่งขึ้นในการแสดงสู่สาธารณชน ที่ไม่จำเป็นต้องยึดติดกับพื้นที่หอศิลปะเพียงเท่านั้น

3 ประวัติศาสตร์ชุมชนถูกนำไปใช้ผ่านกระบวนการทำงานศิลปะ ทำให้เป็นที่รับรู้เป็นวงกว้างมากขึ้นในสังคมเมืองขอนแก่น

อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน

ระหว่างที่ทางทีมงานโดยเฉพาะการลงพื้นที่ภาคสนาม ทางเราพบว่า สำหรับในบางชุมชนชาวบ้านยังคงมองว่าทางทีมงานเป็นเสมือนหน่วยงานรัฐจึงทำให้ชาวบ้านบางคนถามถึงค่าตอบแทนในการเข้าไปทำงานในพื้นที่ เช่น พื้นที่ศาลาประชาคม เมื่อทางทีมงานไม่มีให้จึงทำให้พื้นที่แห่งนี้ไม่ถูกใช้งาน ทั้งๆ ที่เป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงชุมชนได้มากที่สุด นอกจากนี้หน่วยงานรัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร

ซึ่งตรงนี้ทางทีมงานมองว่าอาจจะเป็นผลดีต่อการทำงานที่สามารถขับเคลื่อนกับชุมชนได้เต็มที่ ปราศจากองค์กรรัฐที่อาจจะมาสร้างปัญหาในภายหลัง

ในช่วงที่จัดแสดงงานมีการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ทางทีมงานโครงการ มีการปรับกิจกรรมบางอย่าง เช่น ลดพื้นที่แสดงงาน ให้ศิลปินบางกลุ่มหรือบางคนส่งเพียงแค่ผลงานเข้ามาติดตั้ง และปรับเปลี่ยนการแสดงคอนเสิร์ตเป็นเพียงรูปแบบออนไลน์ในสื่อ social และในบางกิจกรรมต้องลดจำนวนคนเข้าชมงาน เช่น การจัด art tour ในพื้นที่ชุมชน

3. Proven through successful mission operation, Objectives and Key Results for Knowledge

Management - CHECK

การตรวจสอบผลการดำเนินการ การนำเสนอประสบการณ์การนำไปใช้ สรุปและอภิปรายผล บทสรุปความรู้หรือความรู้ที่ค้นพบใหม่

ในโครงการ S.O.E : แก่น แก้ว เทศกาลศิลปะชุมชนเมืองเก่าเทศบาลเมืองขอนแก่น สามารถพิจารณาผลการทำโครงการได้จากประเด็นดังต่อไปนี้

1. **ชุมชน** โครงการนี้ทำให้ชุมชนเมืองเก่าเป็นที่รับรู้ในสังคมมากขึ้นผ่านการทำกิจกรรมศิลปะ ทั้งในพื้นที่ติดตั้งงานในพื้นที่ชุมชนที่มีผู้คนสนใจเข้าไปเยี่ยมชมนิทรรศการอย่างต่อเนื่อง ส่วนการแสดงงานในพื้นที่หอ

ศิลปินใหม่หรือศิลปินที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมงานศิลปะรุ่นใหม่มากขึ้น ซึ่งในพื้นที่แห่งนี้ทางทีมงานนำเสนอผลงานที่เป็นประเด็นปัญหาในชุมชนเมืองเก่า และชุมชนภาคอีสานในพื้นที่อื่นๆ เช่น ปัญหาแม่น้ำโขง หรือปัญหาการเข้าถึงหน่วยงานรัฐที่เป็นไปได้ยากสำหรับคนชนบท เป็นต้น

2. ศิลปินกับกระบวนการทำงานศิลปะชุมชน เนื่องจากโครงการนี้เน้นการมีส่วนร่วมการทำงานกับพื้นที่ชุมชน ดังนั้นจึงทำให้ศิลปินต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับกระบวนการทำงานในลักษณะใหม่ เน้นประเด็นหรือเรื่องเล่าในชุมชนมากขึ้น ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้ต้องอาศัยระยะเวลาในการทำงาน ทั้งในด้านข้อมูลและการเข้าสู่กระบวนการติดตั้ง ดังนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่า พื้นที่ชุมชนเมืองเก่าแห่งนี้ได้เปิดโอกาสให้ศิลปินทดลองการทำงานในกรอบวิธีคิดแบบใหม่ที่ไม่อาจจะเอาความคิดหรือไอเดียทั้งหมดของศิลปินเป็นตัวตั้ง แต่ศิลปินจะต้องเข้าใจบทบาททางประวัติศาสตร์ คนในชุมชน มาสร้างสรรค์ผลงาน จึงทำให้งานที่ศิลปินแต่ละคนสร้างสรรค์ขึ้นมา สามารถถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชนจนเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและผู้คนที่สนใจงานศิลปะ

3. กิจกรรมเสริมในงานเทศกาล ช่วงก่อนที่จะสิ้นสุดการแสดงผลงาน ทางโครงการได้ลงจัดทำโครงการ Art tour in Community ขึ้นมา เพื่อพาผู้ที่สนใจเข้าชมงานในแต่ละพื้นที่และชุมชนไปในขณะเดียวกัน ก็ถือว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มคนทำงานด้านวัฒนธรรมเช่น กลุ่ม TCDC ขอนแก่น กลุ่มนักศึกษาศิลปะจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งการมาเยี่ยมชมนี้เราจะมีผู้บรรยายถึงตัวงานศิลปะและความสำคัญของแต่ละพื้นที่ที่เราใช้ติดตั้งงาน ดังนั้นจึงทำให้ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้ถูกพูดถึงในระหว่างการเยี่ยมชมงานศิลปะ

จากทั้ง 3 หัวข้อที่กล่าวมา ทำให้โครงการพบว่า ในการทำงานร่วมกับชุมชนภายใต้บริบทของการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้การทำงานในพื้นที่ที่มีความยากมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของความปลอดภัยซึ่งแต่เดิมก็เป็นที่ยากมากอยู่แล้วสำหรับชุมชนเมือง แต่ทีมงานเรากลับพบว่า เมื่อถามถึงประวัติศาสตร์ของชุมชนและสิ่งที่ชุมชนอยากให้พวกเรานำเสนอในงานนิทรรศการ ผู้คนต่างยินดีที่จะให้ความร่วมมือ ทั้งผู้นำในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์ และผู้สูงอายุ กลุ่มคนต่างๆ นี่ล้วนมีความต้องการที่จะบอกเล่าเรื่องราวในอดีต เพื่อนำไปสู่การบันทึกอย่างเป็นทางการ และให้คนรุ่นใหม่ได้รับรู้รากเหง้าที่มาที่ไปของชุมชนว่ามีความสำคัญอย่างไรต่อเมืองขอนแก่น จากปรากฏการณ์ที่กล่าวมานี้จึงเป็นเสมือนบทเรียนในการทำงานชุมชนที่ไม่ควรละเลยกลุ่มคนเหล่านี้ในการเข้าถึงข้อมูล

สำหรับการทำงานศิลปะในชุมชนเราพบว่า ศิลปะร่วมสมัยถึงแม้ว่าจะไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในชุมชน แต่ทีมงานก็ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีจากความไม่รู้ ซึ่งทำให้ชาวบ้านในชุมชนส่วนหนึ่งสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานและให้ใช้พื้นที่ ทั้งเราอาจจะพิจารณาได้ว่า ในการทำงานในพื้นที่ชุมชน ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นตัวแทนจากภาครัฐ นักวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ นักพัฒนาชุมชน เท่านั้นที่จะมองเห็นประเด็นปัญหาในพื้นที่ชุมชน แต่คนทำงานศิลปะก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถทะลุทะลวงเข้าถึงความต้องการของคนใน

ชุมชนได้ ถึงแม้ว่าประเด็นเหล่านั้นจะเป็นเพียงการเล่าเรื่องผ่านงานศิลปะ แต่ก็สามารถที่จะทำให้สังคมภายนอกรับรู้และเข้าใจได้

นอกจากนี้ทีมงานเรายังพบว่า การทำงานศิลปะภายใต้บริบทการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 สามารถทำให้พวกเราต้องปรับตัวและทำกิจกรรมบางอย่างผ่านระบบออนไลน์ ในช่วงแรกเราก็เป็นห่วงว่าจะไม่เป็นที่รับรู้ในผู้ชม แต่จากการวางแผนเราก็พบว่า ในบางกิจกรรมเช่น คอนเสิร์ต หรือ Live การเสวนาเกี่ยวกับกิจกรรม ก็มีผู้คนเข้ามาชมในระดับที่น่าพอใจ รวมถึงบางกิจกรรมสามารถที่จะถูกบันทึกและกลับมาดูใหม่ได้ วังนั้นอาจจะถือว่าเป็นแง่ดีที่ทีมงานเราได้ปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

4. Objectives and Key Results for Knowledge Management - ACT

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการในอนาคต หรือการดำเนินการเพื่อสามารถนำไปสู่การเป็น Good Practice *

ในการทำโครงการครั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่ทางทีมงานได้ร่วมทำงานกับชุมชนเป็นครั้งแรก และด้วยระยะเวลาและงบประมาณที่จำกัดทำให้งานกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นมีคนเข้าร่วมงานในพื้นที่ที่มีจำนวนน้อยกว่าที่ทางโครงการตั้งเป้าไว้ จึงทำให้ทีมงานกลับมาทบทวนและพบว่า ในการปฏิบัติงานทางทีมงานมุ่งเน้นที่จะลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อนำมาจัดกิจกรรมแสดงผลงานศิลปะและจัดพิพิธภัณฑสถานชุมชนเพียงอย่างเดียว ขาดการทำกิจกรรมในลักษณะ work shop กับกลุ่มคนอื่นๆ เช่น เยาวชน สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชนภาคประชาชน (NGO) ดังนั้นจึงทำให้กิจกรรมขาดการมีส่วนร่วมกับเยาวชน ซึ่งตรงนี้ทางทีมงานมองว่าสามารถทำให้กิจกรรมต่อยอดองค์ความรู้และสร้างกระบวนการทางความคิดต่อเยาวชนได้ โดยเฉพาะในด้านศิลปะและวัฒนธรรมชุมชน

ครั้งต่อไปในการทำงาน สิ่งที่โครงการควรจะต้องมีคือ ก่อนเริ่มโครงการควรตั้งกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ในที่นี้ไม่ใช่เป้าหมายในเชิงปริมาณ แต่ควรเป็นกลุ่มเป้าหมายทางวัฒนธรรม ดังที่กล่าวในข้างต้นคือกลุ่มเยาวชน ที่ควรมีการเข้าไป work shop ในพื้นที่ทางการศึกษาหรือกลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้เข้าสู่วิทยาลัยในระบบที่อาศัยอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ ในระหว่างที่จัดงานควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศิลปินและคนที่สนใจศิลปะ เช่น นักศึกษา ในลักษณะของการทำงานศิลปะหรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชุมชนร่วมกัน เพื่อให้เกิดแนวความคิดและมุมมองใหม่ๆต่อการศิลปะรวมถึงการรับรู้ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน